



Αταξία: Βασικά στοιχεία για τους ασθενείς

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΑΤΑΞΙΑ;

Η λέξη Αταξία, από το στερητικό α και το τάξη, σημαίνει «χωρίς οργάνωση». Ο όρος αναφέρεται σε ασυντόνιστες, αδέξιες κινήσεις και δυσκολία στην ισορροπία. Ο συντονισμός της κίνησης απαιτεί συνεργασία πολλών μερών του νευρικού συστήματος κι αν ένα από αυτά υποστεί βλάβη, μπορεί να εμφανιστεί αταξία. Ο ιατρός σας, εξετάζοντάς σας, θα προσπαθήσει να προσδιορίσει εάν η αταξία προέρχεται από δυσλειτουργία στον εγκέφαλο, στο νωτιαίο μυελό, ή στα νεύρα του σώματος. Η περιοχή του εγκεφάλου που συνηθέστερα ευθύνεται για την αταξία είναι η παρεγκεφαλίδα.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΤΑΞΙΑΣ;

- Δυσκολία στην ισορροπία κατά την όρθια στάση
- Προβλήματα στην βάδιση που μπορεί να περιλαμβάνουν:
 - Βάδισμα με τα πόδια πιο ανοιχτά από το κανονικό
 - Ταλαντεύσεις ή πτώσεις τότε προς την μια και τότε προς την άλλη πλευρά του σώματος
 - Αδυναμία βάδισης σε ευθεία γραμμή
 - Πτώσεις λόγω αστάθειας
- Αδέξιες, μη συντονισμένες κινήσεις των χεριών
- Τρέμουλο (τρόμος) που συνήθως χειροτερεύει κατά την προσπάθεια να αγγίξουμε ένα σημείο-στόχο. Μπορεί να εμφανίζεται στα χέρια, στα πόδια, στο κεφάλι ή και σε όλο το σώμα.
- Προβλήματα στην ομιλία, κυρίως κακή άρθρωση
- Προβλήματα με τις κινήσεις των ματιών που μπορεί να σας κάνει να βλέπετε διπλά ή θολά
- Ζάλη

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΙΤΙΕΣ ΤΗΣ ΑΤΑΞΙΑΣ;

Η αταξία είναι μια νευρολογική εκδήλωση και όχι μια ασθένεια. Ανάμεσα στα πολλά πιθανά αίτια περιλαμβάνονται:

- Εγκεφαλικές βλάβες από όγκους, εγκεφαλικά επεισόδια, τραύμα, λοιμώξεις κ.α.
- Ελλείψεις βιταμινών όπως οι Β1, Β12 και Ε
- Έκθεση σε φάρμακα ή τοξικές ουσίες όπως η φαινοτοΐνη, η καρβαμαζεπίνη, τα βαρβιτουρικά, τα κατασταλτικά φάρμακα, κάποια αντιβιοτικά, το λίθιο, η αμιωδαρόνη και το αλκοόλ
- Αυτοάνοσες καταστάσεις όπως η πολλαπλή σκλήρυνση, ανοσοσολογικές απαντήσεις ενάντια σε όγκους, οι φλεγμονές των εγκεφαλικών αγγείων και η κοιλιοκάκη

- Μεταβολικά νοσήματα όπως δυσλειτουργία του θυρεοειδή αδένου και χαμηλά επίπεδα γλυκόζης στο αίμα
- Νευροεκφυλιστικά νοσήματα στα οποία ο εγκέφαλος χάνει νευρικά κύτταρα, όπως η ατροφία πολλαπλών συστημάτων, η νωτιοπαρεγκεφαλιδική αταξία κ.α.
- Κληρονομικά αίτια

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΔΙΑΓΝΩΣΗ;

Για να θέσει την διάγνωση, ο ιατρός θα σας ρωτήσει το ιστορικό σας, συμπεριλαμβανομένου ενός αναλυτικού οικογενειακού ιστορικού. Θα ακολουθήσει μια λεπτομερή νευρολογική εξέταση και, αν χρειαστούν, διαγνωστικά τεστ όπως κάποια από τα παρακάτω:

- Απεικονιστικές εξετάσεις: αξονική τομογραφία εγκεφάλου ή μαγνητική τομογραφία εγκεφάλου ή/και σπονδυλικής στήλης
- Εξετάσεις αίματος, ούρων και εγκεφαλονωτιαίου υγρού
- Εξέταση της αρτηριακής πίεσης και της λειτουργίας του ουροποιητικού συστήματος
- Καρδιολογική εξέταση
- Έλεγχος της ταχύτητας αγωγής των νεύρων και ηλεκτρομυογράφημα
- Νευροψυχολογική αξιολόγηση
- Αξιολόγηση των οφθαλμών
- Εξετάσεις αίματος για γενετικές/κληρονομικές αταξίες

ΥΠΑΡΧΕΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ;

Η αντιμετώπιση της αταξίας εξαρτάται από την αιτία της. Αν οφείλεται σε φάρμακα ή τοξικές ουσίες, μπορεί να βελτιωθεί διακόπτοντας την έκθεση στον υπεύθυνο παράγοντα. Η έλλειψη βιταμινών, οι όγκοι, κάποιες αυτοάνοσες καταστάσεις και μεταβολικά νοσήματα είναι επίσης δυνητικά θεραπεύσιμα αίτια. Ορισμένες γενετικές αταξίες μπορεί να έχουν ειδικές θεραπείες με φάρμακα ή βιταμίνες. Όταν δεν υπάρχει συγκεκριμένη θεραπεία, η φυσιοθεραπεία, η εργοθεραπεία και η λογοθεραπεία μπορούν να βελτιώσουν την λειτουργικότητα και την ποιότητα ζωής των ασθενών με αταξία.